

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 218.917 van 17 april 2012
in de zaak A. 199.726/XII-6549**

In zake: XXXX
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom De Sutter
kantoor houdend te 9000 Gent
Koning Albertlaan 128
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het GEMEENSCHAPSONDERWIJS, vertegenwoordigd door
de Scholengroep 28 Westhoek
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Marc Stommels
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Amerikalei 220 bus 14
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 5 april 2011, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van 22 december 2010 van de directeur van de middenschool De Vierboete te Nieuwpoort waarbij aan XXXX de tuchtsanctie van drie dagen uitsluiting uit alle lessen wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Rudi Van Der Gucht heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 maart 2012.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Olivier Coopman, die loco advocaat Tom De Sutter verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Jan Fransen, die loco advocaat Marc Stommels verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Rudi Van Der Gucht heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoekster is tijdens het schooljaar 2010-2011 leerling aan de middenschool De Vierboete te Nieuwpoort, een onderwijsinstelling die behoort tot de scholengroep 28 van het Gemeenschapsonderwijs.

3.2. Op 22 december 2010 richt de directeur van de betrokken school aan de moeder van verzoekster het volgend schrijven:

“1° Naar aanleiding van de in de rand vermelde klassenraad voelen we ons verplicht jullie op de hoogte te brengen van de minder goede resultaten v. jullie dochter. Deze zijn vooral te wijten aan haar beperkte inzet en geringe motivatie. Momenteel verlopen haar stages zoals het hoort maar... ‘stages’ zijn slechts een onderdeel v.d. totale opleiding!!!

2° Tucht sanctie: 3 dagen uitsluiting.

Na de klassenraad te hebben samengeroepen op woensdag 22/12/2010 hebben wij de beslissing genomen jullie dochter op donderdag

23/12/2010, maandag 10/01/2011 & dinsdag 11/01/2011 voor alle lessen uit te sluiten.

Volgende feiten hebben hiertoe aanleiding gegeven: Diefstal v.e. rekenmachine v.e. medeleerling. [Verzoekster] gaf spontaan toe toen ze door mij met dit feit geconfronteerd werd.

De aanwezigheid v. jullie dochter op school is vereist.

Tevens wordt jullie dochter onder contract geplaatst. Het niet naleven ervan kan leiden tot een definitieve verwijdering uit school.

Gezien de ernst v.d. feiten ben ik ervan overtuigd dat jullie begrip kunnen opbrengen voor de door ons genomen sanctie.

Mag ik vragen deze brief voor gezien te willen ondertekenen en via [verzoekster] aan mevr. [...] te bezorgen.”

3.3. Op 23 december 2010 ondertekenen verzoekster en haar moeder en de directeur een zogenaamd contract waarin, op straffe van een mogelijke verwijdering uit de school, schoolafspraken worden gestipuleerd.

3.4. Later op het jaar wordt verzoekster bij tuchtmaatregel definitief van de school verwijderd. Verzoekster vecht ook die tuchtmaatregel aan, met het beroep gekend onder het rolnummer A.199.727/XII-6550.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Exceptie

4.1. Verwerende partij werpt op dat verzoekster zonder belang is bij de gevorderde nietigverklaring. Het gaat om een volledig uitgevoerde tuchtsanctie. Bovendien heeft verzoekster de feiten toegegeven en ook een contract gesloten omtrent haar gedrag naar aanleiding van deze feiten. Wachten tot 5 april 2011 om ook maar iets te ondernemen tegen de beslissing getuigt ook niet bepaald van een zware morele last, aldus verwerende partij.

4.2. Verzoekster antwoordt, onder meer, dat het feit dat slechts op 5 april 2011 een beroep tot nietigverklaring is ingediend, het gevolg is van het feit dat zij slechts naar aanleiding van de definitieve uitsluiting kennis heeft genomen van de beroepsmogelijkheden middels haar raadsman. Het tijdsverloop is geenszins van aard om haar elk moreel belang te ontzeggen.

Beoordeling

5.1. Het rechtens vereiste belang bij een annulatieberoep gaat in principe niet teloor door het enkele feit dat de bestreden beslissing is uitgevoerd en op die manier heel haar effect heeft gehad. Zo oordelen zou betekenen dat tal van annulatieberoepen en zeker deze met een in de tijd beperkte uitwerking, bij gebrek aan belang niet-ontvankelijk worden, gezien het principieel niet-schorsend karakter van het annulatieberoep. Er zijn trouwens geen aanwijzingen, dat de wetgever bestuurshandelingen met een in de tijd beperkte duur uit de vernietigingsbevoegdheid van de Raad van State heeft willen sluiten.

Wie zoals verzoekster een tuchtsanctie krijgt opgelegd beschikt daarenboven steeds over een gekwalificeerd moreel belang om deze maatregel in rechte te bestrijden, aangezien de tuchtsanctie de morele afkeuring impliceert van haar gedrag. Die blamage wordt niet tegengesproken en is evenmin verdwenen omdat verzoekster de feiten zelf zou hebben toegegeven, wat zij overigens tegenspreekt, of omdat zij over haar gedrag op school een “contract” heeft gesloten. Het feit dat verzoekster de tenlasteleggingen nooit zou hebben betwist, impliceert niet zonder meer dat zij geen belang zou hebben om de tuchtsanctie aan te vechten. De feiten toegeven impliceert immers niet dat daaruit een instemming volgt met de naderhand opgelegde tuchtsanctie.

Nu ten slotte verwerende partij zelf de op haar decretaal rustende verplichting om verzoekster te informeren over de bestaande beroepsmogelijkheden heeft veronachtzaamd, kan zij verzoekster moeilijk verwijten dat beroep niet dadelijk ingesteld te hebben. De wetgever heeft blijkens artikel 19, tweede lid, van de gecoördineerde wetten geoordeeld dat een verzoekende partij bovenop de gewone verjaringstermijn van zestig dagen nog een termijn van vier maanden verschaft moet worden om bij het nalaten van het bestuur eigener beweging de bestaande beroepsmogelijkheden te achterhalen.

5.2. De exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

6. In het eerste middel voert verzoekster de schending aan “van het recht van verdediging, hoofdstuk 5 van het schoolreglement, het beginsel *pater legem quam ipse fecisti* en het zorgvuldigheidsbeginsel”. Zij argumenteert dat zij voorafgaand aan de bestreden tuchtstraf, haar rechten van verdediging op generlei wijze heeft kunnen uitoefenen: geen voorafgaande tegenspraak, geen inzage in het tuchtdossier.

7. Verwerende partij antwoordt dat verzoekster op 22 december 2010 werd gehoord en de feiten toegaf. Zij is ook in kennis gesteld van de elementen van het dossier, “namelijk de mondelinge verklaringen van de leerlingen”.

8. Verzoekster repliceert dat verwerende partij geheel voorbij gaat aan de inhoud van het middel en aan haar eigen schoolreglement:

“Het schoolreglement schrijft voor dat de ouders en hun raadsman voorafgaand aan de te nemen tuchtmaatregel inzage kunnen hebben in het dossier. Deze mogelijkheid is de verzoekende partij niet geboden. In haar memorie van antwoord gaat de verwerende partij hier zelfs niet op in. Het schoolreglement schrijft eveneens voor dat de ouders worden uitgenodigd om de problemen te bespreken. Ook dit is niet gebeurd. Elke vorm van tegenspraak is door de verwerende partij onmogelijk gemaakt. Het recht van verdediging is dan ook op flagrante wijze geschonden.”

9. Verwerende partij dupliceert in de laatste memorie dat verzoekster de feiten heeft toegegeven en geen opmerkingen heeft gemaakt over enige procedurefout; dat zij naderhand ook zonder enige opmerking betreffende procedurefouten een contract heeft gesloten wegens dezelfde feiten; dat er dan ook geen probleem rijst met betrekking tot de rechten van verdediging.

Beoordeling

10. Verwerende partij betwist niet dat in het kader van een tucht-procedure het schoolreglement, van toepassing op deze zaak, aan de betrokken leerling en de ouders een uitnodiging waarborgt “voor een gesprek over de problemen”, dat zij zich daarbij mogen laten bijstaan door een raadsman en dat zij en hun raadsman daartoe inzage moeten hebben van het tuchtdossier.

Er kan evenmin worden betwist dat de voornoemde rechten van verdediging te dezen feitelijk werden geschonden. Er blijkt geen aan de tuchtstraf voorafgaande uitnodiging tot een gesprek aan de betrokken leerling en haar moeder -eventueel bij te staan door een raadsman- te zijn verzonden, evenmin blijkt het recht op voorafgaande inzage in het tuchtdossier te zijn gerespecteerd.

Zelfs al heeft verzoekster de feiten toegegeven -hetgeen zij tegenspreekt- dan nog kan zulks het bestuur niet ervan ontslaan de genoemde rechten van verdediging van haar en haar ouders te eerbiedigen, opdat deze laats-ten zich kunnen verweren tegen de voorgenomen tuchtmaatregel.

11. Het middel is gegrond.

VI. Anonimisering

12. Met toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 7 juli 1997 betreffende de publicatie van de arresten en de beschikkingen van niet-toelaatbaarheid van de Raad van State vraagt verzoekster dat bij de publicatie van het arrest haar identiteit niet wordt opgenomen.

Dit verzoek wordt ingewilligd.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van 22 december 2010 van de directeur van de middenschool De Vierboete van de scholengroep 28 van het Gemeenschapsonderwijs te Nieuwpoort waarbij aan XXXX de tuchtsanctie van drie dagen uitsluiting uit alle lessen wordt opgelegd.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoekende partij niet bekendgemaakt.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 april 2012, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Dierk Verbiest,	kamervoorzitter,
Johan Lust,	staatsraad,
Geert Van Haegendoren,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silja Doms,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silja Doms

Dierk Verbiest